

andando a terra

O MESTRE SILVA

Entre os persoaxes curiosos, temidos, plintoescos e populares que andaban por Lugo no que vai de século hai algúns moi notables. Anxel Fole són escrito coñeces do tolo Montero. Famosísimos foron **Tirfén Caldereta e Pepito Chamneas**, que exercía da limpabotas na Praza Maior e da que conserva unha vaga lembranza. Taño enteñido que a pintora Xilia Minguillón retratou a algúns delas.

Da miña Aroca de neno e de rapaz eran: o mestre Silva, Ramóna das Chichas, Codita de Pan e Queixa, Luis Lerío-Lerío e o Constante, entre outros dos que non se pode esquecer o velo Rebo e o Manuel da Letaria. Constante pasaba a vida no «Círculo das Artes» ou, si facías tempo, pasando polo Parque. Cando te declaran que morrera o toro, apañaba unhos caibros más grandes que a catredral. Derredoramente xa non facía caso. Entón os que querían embromalo, falaban entre eles calquera cousa pra rematar deindo con voz moi baixa, como un sorgredo, que morrera o toro do Parque. Constante escollabas moi atento. E si quería intervir na conversa non o deixabas. Daquela Constante saía sempre

como un lóstrego pra ver si o loro morrera ou non. O comprobar que non morrera pasáballo o caetano.

Toda esta xente foi desaparecendo pouco a pouco. A sociedade foi rexeitando a estes homes e mulleres, inofensivos, e rematou por pechálos nos manicomios que, a maior parte das veces, son unha cedea insoprible. A ciadade é posíola que teña un aspecto más aséptico pro tamén menos humán.

O mestre Silva, que era oscantante de primeiro ensino, tiba a súa escola en propiedade en Be-

gueixos, porto de Tolda de Melián, case nun arrabaldo de Lugo. Chamáballe Daniel Silva. Andaba sempre moi pulido e vestía con recargada elegancia. Cubría a testa con chapéu gris, de inverno usaba sempre un gabán azul-eléctrico e todo o ano gastaba quantas armarios. Era propiedade dunha bicicleta de carreira, moi cordeira, a que non lle deixaba tocar a ringuén. Nunha ocasión un compaño seu de bachillerato, que hoxe é ingeniero, estaba no desparecido café «Hielos», na rúa de San Marcos —café no que escrivara o

poeta García Lorca ó seu paso por Lugo — con seu pais e co entón catedrático de Filosofía do Instituto don Glicerio Albarán. Era sabor da unha de tarde.

Silva deixara a súa bicicleta no acera e entrara no cafete. O rapaz perdiulle licencia pra dar unha volta na bicicleta. Silva nengalla. Albarán dixolle ó rapaz que non fixera caso a que usara da bicicleta. O mestre Silva alzouse todo e dixo:

— ¡Niñez, como le toques a mi bicicleta te voy a dar una poliza que te vas a asorder de tu padre y de tu me...!

Nesto o mestre Silva tirou de sombreiro e mentras le facía unha encima reverencia a nadie rapaz, dixolle:

— Con su perdón, señora. Declan que o mestre Silva estaba totalmente namorado dunha señorita de boa socieda de luguesa. Todos os días lle escribia unha longa carta de amor que el porcionalmente deixaba na casa da súa amada.

Os bromistas, que nunca faltan, de cando en vez facianlis ó mestre Silva unhos homáxeos, que consistían nunhas ceas con menú a base de cachelos, sardinas, sardinas con cachelos e cachelos con sardinas. O rema-

tar, o mestre Silva dicen que acababa sempre contendo o hino xaponés en xapones.

Entre as grandes fondas admiracións do mestre Silva ocupaba un lugar de honra a súa preferencia polo fascismo. O seu ídolo era Mussolini. Segundo sotinchar, Silva escribiu, en nome de Mussolini, uns versos que titulaba «nada monxa que «Sobrino cuadrado al Duce, nuestro señor» e que, ó ben visto, rompiabas dende xusto:

Ya llegaron, señor, los tiempos nuevos:
¡te ofrecemos los corazones y
los huevos!

A palabra «huevos» ponía unha nota que decia: «Entiéndense huevos de avestruz, buenos para hacer tortillas especiales para compañías de soldados y para banquetes de Consejos de Administración de Sociedades Anónimas».

O mestre Silva suicidouse, ilándose dando un piso da rúa Nicomedes Pastor Díaz, de Lugo.

Lembre ó mestre Silva, sempre limpeísimos e ceremoniosos, pilotando a súa bicicleta da carreira polas rúas luguesas. Cando iba en bicicleta endexamais paraba de tocar o timbre.

Por M. HORTAS VILANOVA

